

Vesna Latinović

DVE IZLOŽBE I MOZAIK ZA DVA POBRATIMA

Između Dortmundu i Novog Sada nalazi se 1.462 km i četrdeset godina bliske saradnje. Otkako su postali pobratimi 1981. godine, ova dva grada razvijaju različite oblike saradnje, među kojima se veoma često ostvaruju razmene kulturnih sadržaja: izložbe i uzvratne posete likovnih umetnika, saradnja između džez muzičara, filmske projekcije...

Tako je u domenu likovne umetnosti, Dortmund do sada bio domaćin samostalnih postavki sledećih novosadskih umetnika: Dragan Jankov (2004), Dragan Vojvodić, Živko Grozdanić i Milan Blanuša (2007) u produkciji galerija „Bel art“ i „Zlatno oko“, a u produkciji KCNS Nenad Ignjatović (2016), Ana Novaković, Maja Erdeljanin (2019). U Novom Sadu izlagali su od 2005. godine umetnici iz Dortmundu: Aleksandar Pol, Gudrun Katke, Janka Thiemann, Gine Selle, Michael Odenwaeller, Wolfgang Schmidt... U oba grada predstavljani su istaknuti umetnici i u okviru grupnih izložbi: „Dortmundska grupa“ (2018), „Kamen-pir-makaze“ (2019), Festival zastava „Dunavskih dijaloga“ (2005, 2006, 2017).

Od 2022. godine za dva pobratimljena grada zajednička je i titula Evropske prestonice kulture, Dortmund ju je poneo 2010. godine zajedno s još nekoliko gradova rurske oblasti. I danas sa velikom pažnjom i ponosom razvijaju projekte započete u toj godini, poput zgrade „Dortmunder U“, bivše gradske pivare koja je danas dom Muzeja savremene umetnosti „Ostval“ (Ostwall Museum), nekoliko biroa gradskih kulturnih tela, Univerziteta za primenjenu umetnost, Centra za kreativnu ekonomiju, bioskopa i restorana... Pri tom zbog svog gabarita i dvadesetčetvoročasovne video-instalacije na krovu postao je i vizuelno prepoznatljiv gradski orijentir.

Godinu Evropske prestonice kulture Novi Sad je obeležila, između ostalog, nova saradnja sa Dortmundskom grupom (Dortmunder Gruppe). U okviru zvaničnog programa EPK – Novi Sad 2022, u sklopu programskog luka „Dunavsko more“, u Kulturnom centru Novog Sada organizovane su dve izložbe i realizovan projekat sa decom iz PU „Radosno detinjstvo“.

Udruženje „Dortmundska grupa“ nastalo je 1956. godine, kao naslednik udruženja „Dortmundsko umetničko udruženje“ (Dortmunder Künstlervereinigung), koje se 1934. godine raspalo, nakon četrnaest godina rada, zbog odbijanja saradnje sa nacistima. Nakon rata i dužeg procesa borbe sa cenzurom i uništavanjem umetničkih dela, dortmundski umetnici uspeali su da se uključe u tokove moderne umetnosti i osnuju ponovo svoje udruženje, pa od 1957. godine ono obuhvata umetnike svih likovnih disciplina: slikarstva, skulpture, grafike, novih medija. Kao osnovnu delatnost ovo udruženje je odredilo priređivanje izložbi i zato su vrlo brzo razvili veoma živu mrežu saradničkih udruženja širom Nemačke, a zatim i u drugim zemljama. Svake godine, Dortmundska grupa napravi barem jednu iz-

ložbu u inostranstvu i priredi uzvratnu izložbu u svom gradu. Od 1961. godine ostvarene su razmene s umetnicima iz Danske, Engleske, Francuske, Grčke, Holandije, Izraela, Letonije, Litvanije, Austrije, Poljske, Rumunije, Španije, Rusije, Srbije i Mađarske.

Dugogodišnja plodna saradnja sa Dortmundskom grupom nastavila se tokom avgusta 2022. godine samostalnom izložbom „Znakovi – simboli – boje“ umetnika Aleksandra Pola u Likovnom salonu KCNS. Ovaj slikar, grafičar, fotograf i slobodni umetnik izložio je svoje modularne slike i jednu instalaciju. Proveo je mesec dana u Novom Sadu u pripremi izložbi, na završetku projekta sa decom iz novosadskih vrtića i u ostvarivanju kontakata sa lokalnom scenom. Paralelno s izložbom ovog umetnika, u Klubu „Tribina mladih“ otvorena je izložba 23 člana „Dortmundske grupe“ pod nazivom „Big baner festival“ među kojima su i radovi sledećih umetnika: Mariana González Alberti, Martin Becker, Pia Bohr, Jan Bormann, Marlies Blauth, Maria Teresa Crawford Cabral, Era Freidzon, Sabine Held, Gudrun Kattke, Erwin Löhr, Dina Nur, Michael Odenwaeller, Brian John Parker, Monika Pfeifer, Alexander Pohl, Christian Psyk, Erika A. Schäfer, Wolfgang Schmidt, Roul Schneider, Claudia Terlunen, Rosa Fehr-Von Ilten, Birgit Feike, Lutz Kemper.

BIG BANNER FESTIVAL održan na Feniks Vestu od aprila do septembra 2021. godine kao reakcija na otkazivanje izložbi i zatvaranje muzeja i galerija usled pandemije. Ovaj projekat bio je način da umetnici ponovo pronađu put jedni do drugih, ali i do svoje publike. Članovi Dortmunder grupe potražili su neobične izložbene lokacije u želji da pokažu svoje prisustvo u vremenu izolacije i socijalne distanciranosti, pa su priredili izložbu na otvorenom. Uz podršku NRV URBAN-a na Feniks Vestu organizovali su prezentaciju umetničkih dela na otvorenom. Svako od umetnika predstavio se sa po nekoliko digitalnih printova sa reprodukcijama svojih radova. 83 transparenta dimenzija 180 x 140 cm postavljena su na ograde duž Konrad-Adenauer aleje. Prethodne godine na tom mestu prikazana su 83 motiva dimenzija 1,80 x 1,40 metara. Ove godine u Novom Sadu izložena su tek 23 banera, od svakog autora i člana udruženja po jedan rad.

Tokom trajanja izložbe, u galeriji KCNS publika je mogla da vidi nekoliko dokumentarnih i autorskih filmova o radu Dortmundske umetničke grupe. Između ostalog, prikazan je i film nemačkog umetnika Dirka Baksmana (Dirk Baxmann) „Twinning art connections“ koji govori o gostovanju članova Dortmundske grupe u Novom Sadu, izložbi u Klubu „Tribina mladih“ septembra 2018. godine, i njihovom upoznavanju s umetničkom scenom Novog Sada.

U nameri da međusobnu udaljenost u kilometrima umanje, a dužinu saradnje produže i kontinuitet razmene kulturnih projekata učine izvesnijim, već sada su u realizaciju jednog od njih uključeni najmlađi Novosađani, ne samo kao publika, već i kao akteri. Za kraj ovogodišnjeg susreta u holu KCNS realizovan je mozaik u okviru jednogodišnjeg projekta „Naš Dunav“, a u saradnji sa PU „Radosno detinjstvo“, galerijom „Bel art“ i Dortmundskom grupom. Mozaik je svečano otkriven uz prisustvo gradskih zvaničnika i medija. Nakon otvaranja publika je mogla da pogleda i skice i upozna se s tokom ovog interaktivnog projekta likovno-edukativne radionice za decu predškolskog uzrasta. Od septembra 2021. do avgusta 2022. godine deca predškolskog uzrasta su na oblucima slikala svoje impresije o Duna-

vu, očuvanju flore i faune, zajedno sa svojim mentorima razmišljala o Novom Sadu u kakvom bi želeli da žive u budućnosti, razvijala kritičko i samostalno mišljenje. Tokom čitavog procesa, likovne pedagoškinje Jelena Tišma, Danijela Vimić i Milana Bogunović predvodile su rad 348 učesnika iz dvanaest vrtića, koji su na kraju sa opravdanim ponosom svojoj publici pokazivali svako svoj deo velikog mozaika.